

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین مقاله نویسی IEEE و ISI ویژه فنی و مهندسی

نقش گیرنده‌های H2 هیستامینی بر انقباض بافت ایلتوم موش صحرائی نر بالغ

طاهره حیدری

دانشجو کارشناسی ارشد فیزیولوژی، گروه زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران

احمدعلی معاضدی

۲-استاد، دکتری تخصصی فیزیولوژی انسانی، گروه زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران

سید منصورسید نژاد

۳-استاد، دکتری تخصصی فیزیولوژی گیاهی، گروه زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران

مهدی پورمهدی بروجنی

۴-دانشیار، دکتری حرفه ای دامپزشکی، بخش اپیدمیولوژی دانشکده دامپزشکی شهید چمران اهواز، ایران

مقدمه : با توجه روشن شدن نقش گیرنده‌های هیستامینی در عملکرد مرتبط با حرکات گوارشی در این مطالعه اثرات آگونیست (هیستامین) و آنتاگونیست گیرنده H₂ هیستامینی (سایمتیدین) بر انقباض ایلئوم موش صحرایی نر بالغ مورد بررسی قرار گرفت.

مواد و روش : در این مطالعه 2 سانتی متر از انتهای ایلئوم موش صحرایی نر بالغ جدا شده و در حمام بافت محتوی محلول تایرود اکسیژنه (pH=7.4، 37 °C) و تحت کشش 1 گرم قرار گرفت و انقباضات ایلئوم با کلرید پتاسیم القا شده سپس هیستامین با غلظت‌های (0.0001, 0.001, 0.01, 0.1 mg/ml) و سایمتیدین با غلظت‌های (0.002, 0.004, 0.008 mg/ml) به حمام بافت اضافه شد و اثرات آنها بر انقباضات ایلئوم با استفاده از دستگاه اوسیلوگراف هاروارد ثبت گردید.

یافته ها : یافته‌های ما نشان می‌دهد که هیستامین در غلظت (0.1 mg/ml) به عنوان آگونیست باعث انقباض قابل توجهی (p < 0/001) در حالیکه سایمتیدین در غلظت (0.004 mg/ml) به عنوان یک آنتاگونیست گیرنده H₂ باعث کاهش (p < 0/05) و در غلظت‌های (0.002, 0.008 mg/ml) بی‌تاثیر بر در انقباضات بافت ایلئوم بوده اند .

نتیجه‌گیری : با توجه به یافته‌های ما، هیستامین از طریق گیرنده‌های هیستامینی موجب افزایش قابل توجهی در انقباضات ایلئوم، در حالیکه سایمتیدین (آنتاگونیست گیرنده H₂ هیستامینی) در غلظت (0.004 mg/ml) موجب کاهش انقباضات ایلئوم موش صحرایی نر بالغ شد.

واژگان کلیدی : هیستامین، سایمتیدین، انقباض، ایلئوم ایزوله، موش صحرایی

نویسنده مسئول : اهواز، دانشگاه شهید چمران اهواز، گروه زیست‌شناسی

Gmail:tahereheidari92@gmail.com

مقدمه

فعالیت حرکتی عضلات صاف با واسطه عوامل نورونی و نوروترانسمیترهای شیمیایی و داروها تحت تاثیر قرار می‌گیرد. این عوامل از طریق تاثیر بر مکانیسم سلولی و همچنین تاثیر بر کانال‌های یونی، کانال‌ها کلسیمی و هموستناز فعالیت حرکتی عضلات سلول‌ها را تغییر می‌دهند (Hansen m. B 2003). سیستم نوونی آنتریک : به عنوان سیستم نورونی که حرکات گوارشی را هماهنگ می‌کند شناخته شده است. این سیستم اغلب حرکات گوارشی را توسط نوروترانسمیترها از جمله: هیستامین، استیل کولین، برادی کینین، پروستاگلاندین و مواد P کنترل می‌کند. این مواد حرکات گوارشی را از طریق افزایش Ca²⁺ سیتوولی تحت تاثیر قرار میدهند (Sanders K M, 2001). هیستامین¹ یکی از انتقال دهنده‌های عصبی امینرژیک است که از لحاظ بیولوژیک فعال و در بسیاری از بافت‌ها یافت می‌شود این مواد دارای آثار پیچیده فیزیولوژیک و پاتولوژیک و اغلب

¹ Histamine

به صورت موضعی آزاد می‌شوند. تنوع فراوانی در آثار هیستامین در گونه‌های مختلف مشاهده می‌شود. همچنین نقش مهمی در ترشح اسید معده و بیماری‌های خود ایمنی دارد (Smolinska S et al, 2014. Hallgren J 2014). هیستامین در واکنش-های ایمنی موضعی، تنظیم عملکرد فیزیولوژیک روده و به عنوان یک انتقال دهنده عصبی در سیستم عصبی موثر است (Savary F et al 2015) هیستامین می‌تواند در تعدادی از اختلالات دستگاه گوارش از جمله آلرژی، مسمومیت غذایی، عدم تحمل هیستامین، سندروم روده تحریک پذیر و بیماری‌های التهابی روده موثر باشد (Smolinska S, et al 2014). وجود هیستامین درون دستگاه گوارش تایید شد است. (Desch I, et al 2008, Linaker B D, et al 1981). هر سه گیرنده H_1 , H_2 , H_3 در روده کوچک کوچک هندی وجود دارند (Leurs R, et al 1991). از ایلئوم به منظور بررسی حرکات خودبخودی که مهمترین مکانیسم کنترلی برای عبور غذا در روده است، استفاده می‌شود، در شرایط آزمایشگاهی از انقباض ایلئوم جدا شده کوچک هندی به عنوان یک سیستم آزمون برای فعالیت گیرنده‌های ($H_1H_2H_3$) استفاده می‌شود. بافت عضله صاف ایلئوم و ژژونوم یک حساسیت تقریباً برابر نسبت به هیستامین دارند، اما تقریباً ۵ برابر حساس تر از دوازدهه و کولون می‌باشند. (Mascolo N, et al 1998). **گیرنده‌های هیستامین:** اثرات مختلف هیستامین از طریق فعال شدن گیرنده‌های خاص هیستامین (H_1R , H_2R , H_3R , H_4R)، که همه گیرنده‌ها که متعلق به خانواده بزرگ رسپتورهای هستند که ۷ بار عرض غشاء را طی کرده‌اند از طریق G پروتئین عمل می‌کنند و در سلول‌های مختلف قرار دارند (Desch I, Shahid M, 2009). (2008). مطالعات متعدد نشان داد که هیستامین باعث افزایش انقباضات وابسته به غلظت بر عضلات صاف قسمت‌های مختلف دستگاه گوارش (ژژونوم، ایلئوم، کولون) در گونه‌های مختلف از جمله: کوچک هندی (Morel N, et al 1987) خرگوش (Mazandarani M, et al 2011) مرغ (Daude R B, et al 2016.) و همچنین کولون و رکتوم موش صحرائی Singh (SH, et al 2013) می‌گردد. هیستامین باعث دپولاریزاسیون غشاء و افزایش انقباض در غشای عضلات صاف کوچک هندی احتمالاً با افزایش در نفوذپذیری Ca^{2+} از طریق کانال‌های کلسیمی وابسته به ولتاژ می‌شود (Yamanaka K. et al 1987). سایمتیدین (آنتاگونیست گیرنده H_2 هیستامینی) یک باز ضعیف است با سطح بالایی از حلالیت در چربی که می‌تواند در اندازه‌گیری مایعات بیولوژیک از جمله مایع مغزی نخاعی استفاده شود (Yao Lin C, et al, 2004). از آنجا که هیستامین به عنوان یک نوروترانسمیتر در دستگاه عصبی آنتریک حضور دارد و همچنین وجود گیرنده‌های هیستامینی در ایلئوم (Singh SH, et al 2013, Daude R B, et al 2016). لذا جهت بررسی مکانیسم عمل گیرنده H_2 هیستامینی در این کار پژوهشی نقش گیرنده H_2 هیستامینی بر انقباض عضله صاف دیواره ایلئوم موش صحرائی نر بالغ مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

مواد و روش کار

حیوانات آزمایشگاهی و جداسازی بافت ایلئوم

در این مطالعه موش صحرایی نر بالغ از نژاد ویستار با محدوده وزنی 225 ± 25 گرم از مرکز تکثیر و نگهداری حیوانات آزمایشگاهی دانشکده علوم پزشکی جندی شاپور اهواز تهیه شدند و در شرایط استاندارد (24 ± 2) درجه سانتی گراد و دوره ۱۲ ساعته روشنایی و تاریکی) با تهویه مناسب نگهداری شدند و در دسترسی آزاد به آب و غذای استاندارد مخصوص جوندگان داشتند. همچنین قفس‌هایی که موش‌ها در طول ۲۴ ساعت گرسنگی قبل از انجام آزمایش در آن نگهداری می‌شدند. قفس‌های مخصوص با کف توری بوده بطوریکه امکان دسترسی موش‌ها به فضولات خود را جهت استفاده مجدد غیر ممکن می‌ساخت، موش‌ها پس از گذراندن ۲۴ ساعت گرسنگی که دسترسی آزاد به آب داشتند مورد استفاده قرار گرفتند. روز آزمایش با وارد کردن ضربه به سر نخاعی شده و پس از باز کردن شکم یک قطعه (2cm) از بخش انتهایی ایلئوم جدا شده و محتویات باقی مانده داخل آن با استفاده از محلول تایرود سرد اکسیژنه شده شستشو داده شد. سپس قطعه ایلئوم در حمام بافت با حجم (10 ml) و حاوی محلول تایرود (دمای 37°C , $\text{pH}=7.4$) بین دو قلاب استیل ضد زنگ بطور عمودی قرار داده شد. که یکی بطور ثابت در ته حمام قرار داشت و دیگری از طریق نخ به ترانسدیوسر ایزوتونیک متصل بود. همچنین جریان دائم اکسیژن در حمام بافت برقرار بود. پاسخ انقباضی به وسیله دستگاه ثابت با سرعت (0/1 میلی متر در ثانیه) روی کاغذ ثبت گردید. میزان کشش اولیه بافت در مدت آزمایش ۱ گرم و مدت سازگاری بافت ۶۰ دقیقه بود و در این مدت هر ۱۵ دقیقه محلول حمام تعویض می‌شد (Moazedi, A.A, et al, 2007). در تحقیق حاضر جهت بررسی فعالیت انقباض ایلئوم و همچنین برای تغذیه و نگهداری بافت در شرایط ایزوله از محلول فیزیولوژیک تایرود استفاده شد، محلول تایرود حمام بافت دارای ترکیب زیر بر حسب میلی مولار بود: NaCl (136.9), MgCl_2 (1.05), KCl (2.68), CaCl_2 (1.8), NaH_2PO_4 (0.42), NaHCO_3 (11.9) گلوکز (5.55) که در آب مقطر تهیه شد (Mirzaie Damabi.N et al 2010). محلول تایرود حلال کلیه مواد بود. همچنین هیستامین^۲ (0/1 mg/ml) و سایمتیدین^۳ (0/004 mg/ml) بکار برده شدند. مبدل ایزوتونیک: سیستم مورد استفاده در این بررسی حمام بافت ایزوله می‌باشد این مبدل از نوع ایزوتونیک فعالیت مکانیکی بافت را به جریان الکتریکی تبدیل کرده سپس این جریان را به تقویت کننده انتقال می‌دهد. جریان تقویت شده در بخش ثابت به حرکات مکانیکی تبدیل گردیده و این حرکات پس از انتقال به قلم روی کاغذ مخصوص ثبت می‌شود.

² Histamine

³ Cimetidine

مراحل کار

در این تحقیق روی قطعات تهیه شده ایلئوم چهار پروتکل مختلف انجام گردید: (۱) بررسی تأثیر غلظت‌های مختلف هیستامین روی انقباض ناشی از کلراید پتاسیم (۲) تأثیر غلظت‌های مختلف هیستامین بر انقباض طبیعی بافت ایلئوم؛ (۳) تأثیر انکوبه کردن بافت با سایمتیدین بر انقباض ناشی از هیستامین (۴) تأثیر غلظت‌های مختلف سایمتیدین بر انقباض ناشی از کلراید پتاسیم. در اولین مرحله آزمایش پس از سازگاری یک ساعته بافت، و ایجاد دیپولاریزاسون و انقباض به وسیله کلراید پتاسیم و شستشوی ۱۵ دقیقه‌ای متعاقب آن، مجداً کلرورپتاسیم (۶۰ mM) به حمام بافت اضافه گردید و بعد از رسیدن انقباض به حالت کفه، هیستامین با غلظت‌های (۰/۱ mg/ml، ۰/۱۰، ۰/۱۰۰، ۰/۱۰۰۰) در مراحل مختلف و به صورت جداگانه به حمام اضافه شد. در مرحله دیگر از آزمایش، پس از سازگاری، ایلئوم توسط کلرورپتاسیم (۶۰ mM) منقبض شد و پس از شستشوی بافت و استراحت ۱۵ دقیقه‌ای هیستامین با غلظت (۰/۱ mg/ml) به حمام بافت اضافه شد. همچنین در مرحله دیگر آزمایش، بافت ایلئوم توسط کلرورپتاسیم (۶۰ mM) دیپولاریزه و منقبض شد. سپس بافت ایلئوم ۳۰ دقیقه در معرض سایمتیدین (۰/۰۰۴ mg/ml) قرار گرفت. پس از تحریک بافت با کلرورپتاسیم (۶۰ mM) اثر آن ثبت شد و در مرحله ای دیگر اثر آنتاگونیستی سایمتیدین بر هیستامین بافت به مدت ۳۰ دقیقه در معرض سایمتیدین (۰/۰۰۴ mg/ml) قرار گرفت سپس بدون هیچگونه شستشو هیستامین با غلظت (۰/۱ mg/ml) به حمام بافت افزوده شد.

تحلیل آماری

نتایج با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ بطور توصیفی و تحلیلی بررسی شدند و تحلیل داده‌ها با آزمون آنالیز واریانس یک‌طرفه، آنالیز واریانس با اندازه‌گیری تکراری همچنین روش آماری ANOVA یک طرفه و تست تکمیلی LSD برای مقایسه چندین میانگین درون یک جامعه و آزمون آماری T-test جهت مقایسه دو میانگین استفاده شد و $P < 0.05$ معنی دار تلقی گردید.

یافته‌ها

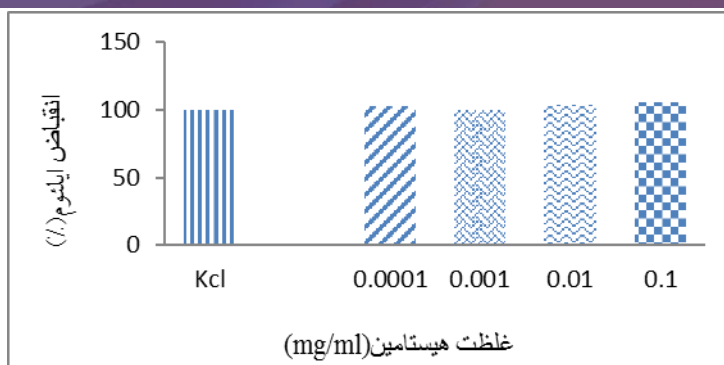
الف- بررسی نقش هیستامین بر انقباض ناشی از کلرور پتاسیم

آنالیز واریانس با اندازه‌گیری تکراری نشان داد غلظت‌های هیستامین تأثیر معنی‌داری بر انقباض بافت ناشی از کلرورپتاسیم ندارد ($n=7$) ($p > 0.05$) به عبارت دیگر هیستامین در حضور کلرور پتاسیم انقباض کمتری را نشان می‌دهد.

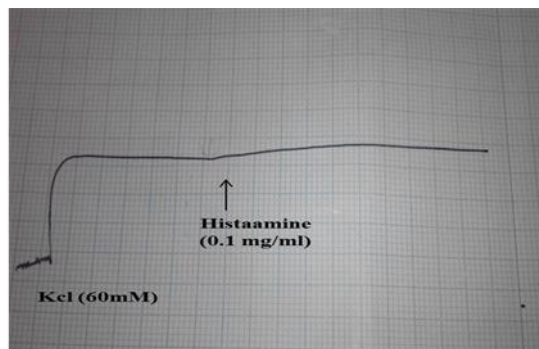
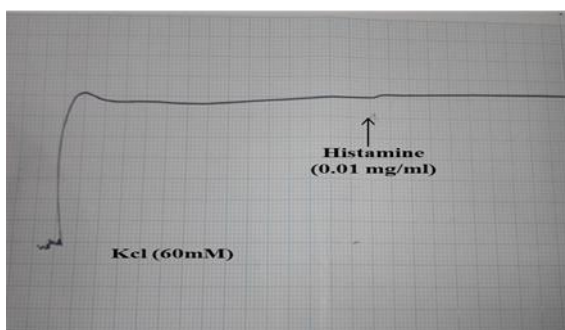
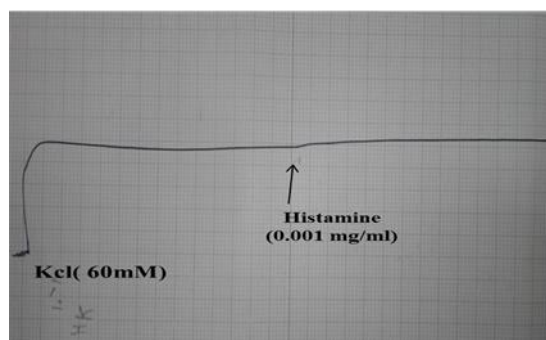
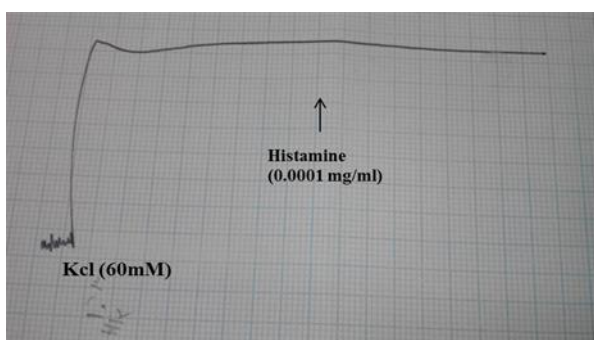
15th November 2016

RSTCONF

۲۵ آبان ماه ۱۳۹۵

نمودار (۱) تاثیر غلظت‌های مختلف هیستامین بر انقباض بافت ایلئوم ناشی از پتاسیم کلراید

ب- بررسی نقش هیستامین (آگونیست گیرنده هیستامینرژیک) بر انقباض طبیعی بافت ایلئوم (تون پایه)

افزودن هیستامین به حمام بافت موجب افزایش انقباض در بافت ایلئوم شد. مقایسه آماری نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین

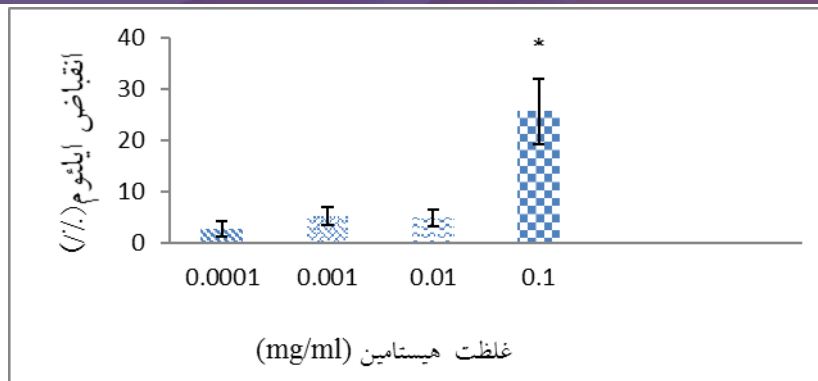
اثر غلظت‌های (۱/۰ mg/ml) هیستامین با غلظت‌های (۰/۰۰۱/۰۰۱، ۰/۰۱، ۰/۰۱، ۰/۰۱ mg/ml) وجود دارد. ($P < 0.05$) ($n=7$)

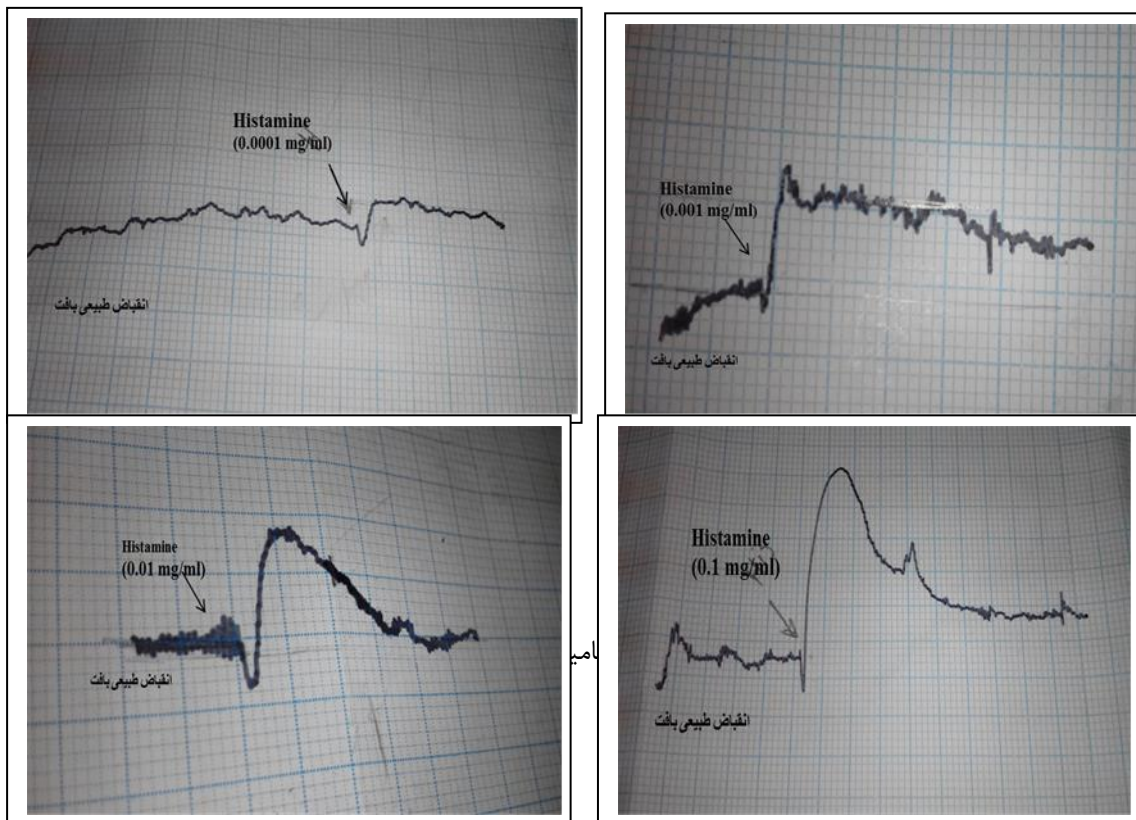
15th November 2016

RSTCONF

۲۵ آبان ماه ۱۳۹۵

نمودار (۲) تاثیر غلظت‌های مختلف هیستامین بر انقباض طبیعی بافت (تون پایه) ($P < 0.05$) ($n=7$)

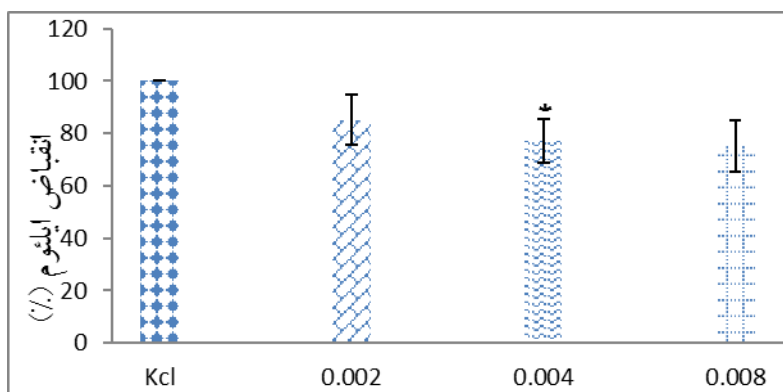

ج- بررسی اثر سایمتیدین (انتاگونیست گیرنده H2 هیستامین) بر انقباض ایلوم ناشی از کلرور پتاسیم (0.01M)

نتایج حاصل نشان داد که سایمتیدین در غلظت ($0.04/0 \text{ mg/ml}$) سبب کاهش انقباضات حاصل از کلرور پتاسیم می‌شود و غلظت‌های ($0.02/0 \text{ mg/ml}$ و $0.08/0$) بر انقباض ناشی از کلرور پتاسیم بی‌تاثیر می‌باشند (نمودار ۴). آنالیز واریانس با اندازه‌گیری تکراری نشان داد غلظت‌های سایمتیدین تاثیر معنی‌داری بر انقباض بافت دارد ($n=7$) ($P < 0.05$) (نمودار ۴).

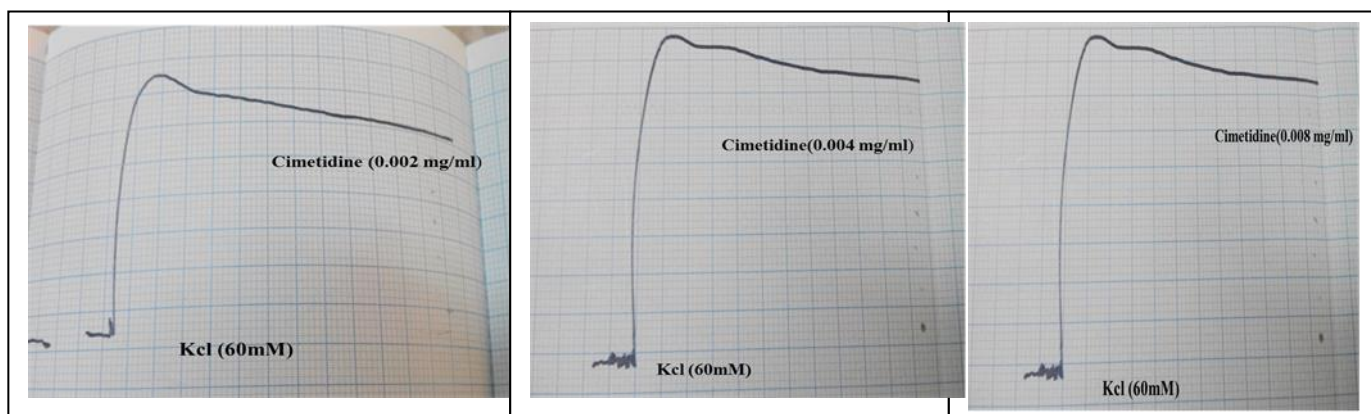

همچنین آنالیز واریانس یک طرفه نشان داد تفاوت معنی‌داری بین غلظت‌های سایمتیدین وجود دارد، بطوریکه غلظت ۰/۰۴ با ۰/۰۲ و ۰/۰۸ تفاوت دارد ($P < 0.05$).

غلظت سایمتیدین (mg/ml)

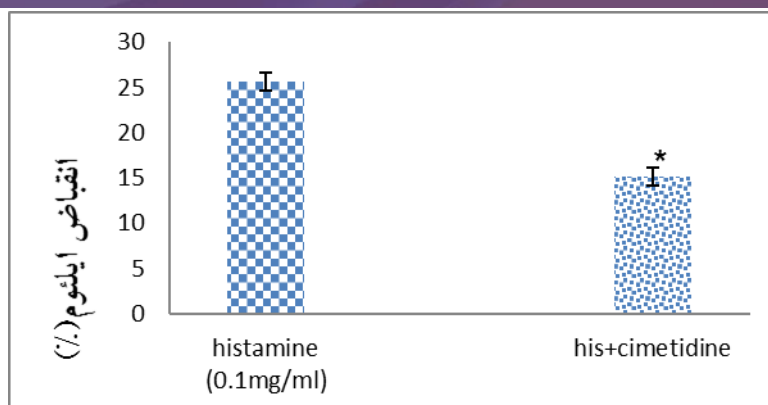
نمودار (۳) تاثیر غلظت‌های مختلف سایمتیدین بر انقباض ایلتوم ناشی از Kcl (60mM) ($n=7$) ($P < 0.05$).

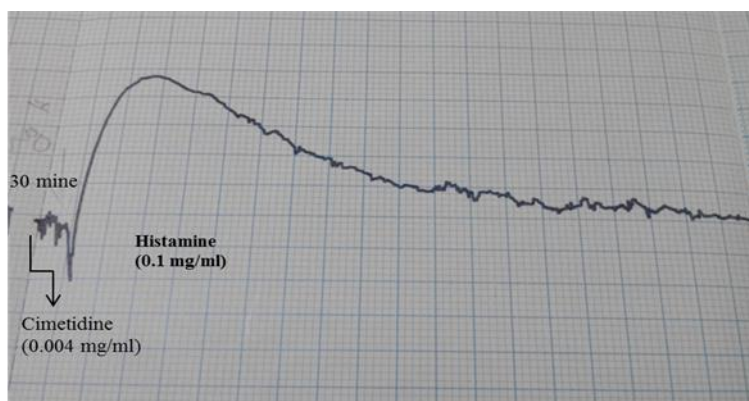
شکل (۳) نمونه ثبت حقیقی تاثیر غلظت‌های مختلف سایمتیدین بر انقباض ناشی از کلرور پتاسیم (60mM)

پ-مقایسه نقش آنتاگونیستی سایمتیدین بر اثر هیستامین (بر تون پایه)

مقایسه آماری t-test نشان داد سایمتیدین در غلظت (۰/۰۰۴ mg/ml) باعث کاهش در انقباض ناشی از هیستامین شد، در حالیکه غلظت‌های (۰/۰۲/۰ و ۰/۰۸/۰ mg/ml) سایمتیدین بر انقباض ناشی از هیستامین بی تاثیر بودند. ($n=7$) ($P < 0.05$).

نمودار (۴) تاثیر سایمتیدین آنتاگونیست گیرنده H_2 هیستامین بر انقباض ناشی از هیستامین بر تون پایه بافت ایلئوم (n=7)(P<0/5)

شکل (۴) تاثیر انکوپاسیون بافت ایلئوم با سایمتیدین (۰/۰۰۴ mg/ml) (۳۰ دقیقه) بر عملکرد انقباضی هیستامین (۰/۱ mg/ml) در تون پایه بافت ایلئوم

بحث

حرکات روده را می توان به کمک روش حمام بافت در آزمایشگاه نشان داد که قابلیت ثبت حرکات ایزومتریک را داراست. بنابراین می توان تاثیر مواد شیمیایی مختلف و تعدیل سیستم عصبی روده و نقش گیرنده ها از جمله گیرنده های هیستامینی را با استفاده از این روش بررسی کرد. با توجه به نقش هیستامین در فعالیت های گوارشی، از جمله ترشح، رفلکس و همچنین انقباض عضلات دیواره لوله گوارش، بررسی دخالت این نوروترانسمیترها در ایجاد اسپاسم حائز اهمیت می باشد، این امر به بهبود توسعه ی تولید داروهای ضد اسپاسم جدید با پتانسیل و کارایی بیشتر کمک خواهد کرد. بافت ایزوله عموماً جهت بررسی اثر داروهای برنوع خاصی از گیرنده ها مورد استفاده قرار می گیرد. بافت ایزوله همچنین برای سنجش زیستی داروها^۴،

⁴.Bioassay

تشخیص گیرنده‌های اختصاصی یا زیرواحدهای آن، تعیین منحنی غلظت پاسخ یک آگونیست^۵ و بررسی آنتاگونیست دارو و کشف داروهای جدیدتر بکار می‌رود (hernán ramírez J et al 2007). بافت ایلئوم یکی از مهمترین بافت‌های احشایی است که به دلیل وجود شبکه‌های عصبی مختلف مانند سیستم عصبی درون روده، اعصاب کولینرژیک، آدرنرژیک و انواع ناقل‌های عصبی، در بررسی‌های فارماکولوژیک بسیار استفاده می‌شود و یک مدل استاندارد برای بررسی گیرنده‌های کولینرژیک و هیستامینرژیک به حساب می‌آید (Grasa L, et al (2004), Kubecova M et al, (2011)).

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که حضور غلظت‌های مختلف هیستامین بعد از القاء انقباض بوسیله کلرور پتاسیم (60mM) نمودار باعث تغییر معناداری بر انقباضات ایلئوم نگردید. نمودار (۱).

کلرور پتاسیم محرک مناسبی جهت بررسی فعالیت عضله صاف با تکرارپذیری بسیار بالاست که اغلب به عنوان ابزاری جهت تحریک عضله صاف استفاده شده و با مکانیسمی نسبتاً ساده که متشکل از تغییر تعادل پتاسیم و بالاتر نگهداشتن پتانسیل غشا نسبت به حالت استراحت است، در مطالعات فیزیولوژی استفاده می‌شود (Savary F, et al (2015)). در انقباضات حاصل از KCl، کانال‌های کلسیمی وابسته به ولتاژ دخیلند و وجود نوع L این نوع کانال‌های کلسیمی در عضلات صاف ایلئوم موش صحرایی به اثبات رسیده است (Gharib Naseria M K, et al 2011). با توجه به اینکه هیستامین و KCl هر دو باعث تحریک گیرنده‌های وابسته به G پروتئین (GPCR) می‌شوند احتمالاً با بکاردن همزمان این مواد بدلیل کاهش در تعداد گیرنده‌ها و یا اشغال شدن این گیرنده‌ها هیستامین نمی‌تواند همه اثر خود را اعمال کند.

درحالی‌که در مرحله دیگر آزمایش افزودن غلظت‌های مختلف هیستامین بر روی انقباضات طبیعی بافت ایلئوم، حاکی از اثر انقباضی هیستامین بواسطه گیرنده‌های هیستامینی در انقباض بافت ایلئوم موش صحرایی بود. نتیجه این مرحله با نتایج برخی از گزارشات هم خوانی دارد، Adebisi و همکارانشان نشان دادند که عصاره گیاه *crude papaya latex* باعث القای انقباضات قوی در عضلات صاف روده (ایلئوم) می‌شود و این عمل خود را با واسطه H₁ هیستامین و همچنین کلسیم خارج سلولی اعمال می‌کند (Adebisi A, et al 2004). نتایج مطالعات Paul H Morel N نشان داد که پاسخ انقباضی برانگیخته شده توسط هیستامین در عضلات صاف روده در نتیجه فعال شدن چند مسیر ورودی کلسیم مرتبط یا نامرتب به تغییرات پتانسیل غشاء و با حساسیت متفاوت به کانال‌های دی‌هیدرو پیرینی است (Morel N, et al 1987). همچنین شواهد متعددی وجود دارد که نشان می‌دهد هیستامین باعث تحریک نوروں روده و همچنین القا پاسخ‌های انقباضی در ایلئوم کوچک هندی (Morel N, et al 1987) ایلئوم رت (Singh SH, et al 2013) و ژژونوم خرگوش (Mazandarani M, et al 2011) می‌گردد. طبق گزارشات ثابت

⁵.Dose-Response curve

شده که انقباضات ناشی از هیستامین وابسته به کلسیم خارج سلولی است و این اثر بر روی عضلات صاف جدا شده رحم موش و انسان نیز به اثبات رسیده است (Adebiyi A, et al 2004, Deiteren A, et al 2015). تحقیقات Beech نشان داد که هیستامین باعث انقباض عضله صاف ایلئوم کوچکه هندی می‌شود همچنین باعث تحریک کانال‌های وابسته به ولتاژ می‌شود، هیستامین تولید IP₃ که باعث آزادسازی کلسیم از ذخایر داخل سلولی می‌شود را تحریک می‌کند (Beech D. J 1993). نتیجه تحریک بوسیله انواع از آگونیست‌های باند شونده به گیرنده‌های متصل شونده به G پروتئین در ماهیچه صاف، باعث فعال شدن فسفولیپاز C و متابولیسم فسفاتیدیل اینوزیتول فسفات به اینوزیتول تری فسفات می‌شود (Donaldson J, Hill j. 1986). طبق پژوهش‌ها ثابت شده که داروهایی که باعث انقباض عضله صاف می‌شوند. این عمل را بوسیله آزاد کردن کلسیم از درون سلولی انجام می‌دهند (Wilson D P, et al 2002, Grasa L, et al 2004). طبق تحقیقی در سال (2011) گزارش شد که عصاره بابونه اثرات مهاری بر روی انقباضات صاف ژژنوم جدا شده داشته و با مداخله در اعمال کلسیم و گیرنده‌های هیستامین اثرات آنتی اسپاسمودیک خود را اعمال کرده است (Mazandarani M, et at 2011). افزودن غلظت (mg/ml) 0.04 از سایمتیدین به عنوان آنتاگونیست H₂ هیستامینی به حمام بافت ایزوله باعث اثر شل شدگی در بافت ایلئوم شد، در حالیکه غلظت‌های دیگر (0.02, 0.08 mg/ml) این آنتاگونیست بر انقباض ناشی از KCl بی تاثیر بود. نمودار (۳). طبق تحقیقات ثابت شده که اثرات سایمتیدین در غلظت‌های مختلف، بر سن و گونه‌های حیوان مورد مطالعه متفاوت است. طبق نتایجی گزارش شده در موش‌های تازه متولد شده سایمتیدین باعث افزایش انقباضات در بافت ایلئوم و با افزایش سن سایمتیدین بی تاثیر بر انقباض بافت ایلئوم بوده (Singh SH, et at 2013)، همچنین گزارش شده که اثر سایمتیدین بر روی انقباضات ناشی از هیستامین و دیماپریت بر روی بافت ایلئوم کوچکه هندی با افزایش سن و دوز مصرفی متفاوت بوده است (Koutsovtli- M, et al 1993).

احتمالا این امر بدین دلیل است که اثر سایمتیدین بر روی انقباض بافت ایلئوم با افزایش سن تغییر می‌کند. پیش از این هم مطالعاتی مبنی بر دخالت فاکتورهای مانند: سن، نژاد، مدل حیوانی، مورد آزمایش و دوز مصرفی دارو بر فعالیت های عضله صاف از جمله فعالیت‌های گوارشی انجام شده است (Koutsovtli M, et al 1993, Singh SH, et at 2013). گیرنده H₂ بایک G پروتئین تحریکی جفت می‌گردد. گیرنده H₂ باعث فعال شدن آدنیلیل سیکلاز و تبدیل ATP به آدنوزین منوفسفات حلقوی (cAMP) می‌گردد. cAMP با افزایش در سلول به زیرواحدهای تنظیمی (R) پروتئین کیناز A (PKA) متصل شده و آنها را از زیر واحدهای کاتالیتیک (C) جدا می‌کند.

cAMP باعث دیپلاریزاسیون کوچک و مستقل از PKA در اثر فعال شدن کانال‌های نشستی سدیم-پتاسیم می‌گردد. (Yao C, et al. 2004 Lin al. (2009) Shahid M et al)

از سوی دیگر ثبت اثر انقباض هیستامین با در معرض قرار دادن آنتاگونیست آن سایمتیدین (۰/۰۰۴ mg/ml)، به مدت ۳۰ دقیقه پس از افزودن محرک انقباضی KCl به حمام بافت ایلئوم ایزوله، موجب کاهش محسوسی در اثر هیستامین گردید. نمودار (۴). هیستامین پاسخ دو گانه (هیپرپلاریزاسیون و ریلکسیشن) بر روی عضلات صاف حلقوی ایجاد می‌کند، که هر دو پاسخ بوسیله سایمتیدین مهار می‌شوند (Wilson D P, et al 2002).

این موضوع نشان دهنده این مطلب است که احتمالاً اثرات سایمتیدین بر انقباض بافت ایلئوم وابسته به غلظت می‌باشد. طبق نتایج گزارشی دیماپریت آگونیست انتخابی گیرنده H₂ با تاثیر بر گیرنده های موجود در نوروهای شبکه میانتریک موجب آزادسازی مواد انقباض دهنده شده و باعث انقباض ایلئوم می‌شود نشان داده که سایمتیدین باعث کاهش انقباضات ناشی از دیماپریت بر بافت ایلئوم خوکچه هندی شده است. (hernán ramírez J et al 2007). همچنین مطالعات پارسونز گزارش کرد که سایمتیدین باعث مهار انقباضات القا شده توسط کارباکول در بافت ایلئوم خوکچه هندی شده است (Parsons me, 1977). احتمالاً هیستامین بخشی از اثرات خود را از طریق گیرنده H₂ در روده اعمال می‌کرده و این کاهش انقباض بدلیل کاهش در تعداد و یا اشغال گیرنده‌های هیستامین باشد (Hallgren J, Gurish M F 2014).

نتیجه گیری

در مجموع نتایج بدست آمده از این آزمایش‌ها نشان داد که هیستامین با کلرور پتاسیم اثر سینرژیک دارد باعث افزایش انقباضات پایه در بافت عضله صاف ایلئوم موش صحرایی می‌شود. درحالی‌که غلظت‌های بکار برده شده سایمتیدین فقط در یک غلظت (۰/۰۰۴ mg/ml) توانست انقباضات را کاهش دهد و در غلظت‌های دیگر بی تاثیر بوده است.

تشکر و قدردانی

این مطالعه برگرفته از یک کار پایان نامه است که توسط گروه زیست شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز حمایت مالی شده است بدین وسیله محققان از این گروه کمال تشکر و قدردانی را به عمل می‌آورند.

منابع

- Adebiyi A, Adaikan P. G, Prasad R. (2004). Histaminergic effect of crude *papaya latex* on isolated guinea pig ileal strips. *Phytomedicine*. 11,65-70
- Beech D. J. (1993). Inhibitory effects of histamine and bradykinin on calcium current in smooth muscle cells isolated from guinea-pig ileum. *Journal of Physiology*. 463, 565-583

Daude R B, Mishra S V, Ghegade R Y, Amrutkar S V. (2016). bioassay of histamine by using isolated chicken ileum. World Journal of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences. 2278 – 4357

4-Deiteren A, De Man J G, Pelckmans P A, De Winter B Y. (2015). Histamine H4 receptors in the gastrointestinal tract. British Journal of Pharmacology 172 1165–1178

Desch I , Leurs R .(2008) . Histamine Receptors .Tocris bioscience . (29) 2

Donaldson J, Hill j. (1986). Histamine –induced hydrolysis of polyphosphoinositides in guinea-pig ileum and brain. European Journal of Pharmacology.124,255-265

Gharib Naseria M K, Adibpourb N, Namjooyanc F, Rezaeed , S Shahbazia. Z (2011). Spasmolytic Effect of *Stachys Lavandulifolia* Vahl. Crude Methanolic Extract and Fractions on Rat Ileum. Iranian Journal of Pharmaceutical Research 10 (2): 307-312

Grasa L, Rebollar E, Arruebo MP, Plaza MA, Murillo MD. (2004). The role of ca²⁺ in the contractility of rabbit small intestine in vitro. Journal Of Physiology and Pharmacology. 55, 3, 639-650

Hallgren J , Gurish M F. (2014). Granule maturation in mast cells: Histamine in control . European. Journal of Immunology . 44, 33–36

Hansen m. B.(2003) . Neurohumoral Control of Gastrointestinal Motility . Physiolog. Reserch. 52,1-30

hernán ramírez J , Palacios M, Gutiérrez O.(2007). Implementation of the technique in isolated organ vascular as tool for the validation of medicinal plants: Study of the vasodilator effect of the *S. Scutellarioides*. Colombia Médica. 38, 34-39

Koutsovti-PapadopouloU M , Kounenis G , Elezoglou V, Kokolis N . (1993) .Effect of cimetidine on the histamine and dimaprit induced responses on the guinea pig ileum during development . General Pharmacology. 24(4) 1021-1026

Kubecova Martina, Kolostova Katarina, Pinterova Daniela, Kacprzak Grzegorz, Bobek Vladimir . (2011). Cimetidine: An anticancer drug. European Journal of Pharmaceutical Sciences .42 ,439–444

Leurs R. Brozius M.M. Smit M.J. Bast A . Timmerman H. (1991) . Effects of histamine H1-, H2- and H3-receptor selective drugs on the mechanical activity of guinea-pig small and large intestine . British Journal of Pharmacology . (102), 179-185

Linaker B D, S mckay t J, Higgs n B, Turnberg L A. (1981). Mechanisms of histamine stimulated secretion in rabbit ileal mucosa. British Society of Gastroenterology. 22, 964-970

Mascolo N, Angelo A. Izzo, Costa M , Capasso F . (1998). The Role of Histamine H1,H 2 and H3 Receptors on Enteric Ascending Synaptic Transmission in the Guinea Pig Ileum . The American Society for Pharmacology and Experimental Therapeutics . 287,952–957

Mazandarani M, Fatemeh Hoseini S, Seifi A, Bayat H, pourabouk M, BadaghabadiF, RajaeiM, Moheimani H, Khori V. (2011). Role of Histaminergic and calcium channels in the inhibitory effects of hydroalcoholic extract of *Matricaria recutita* L. on isolated rabbit jejunum. Society of Physiology and Pharmacology. 15(3) 361 – 370 (Persian)

Mirzaie Damabi.N , Moazedi .A.A , Seyyednejad .S.M.(2010). The role of α - β adenergetic receptor in the spasmolytic effects on rat ileum of petroselinum crispum latifolium (parsley). Asian pacific journal of tropical medicine . 2(11) 866-870

Moazedi. A.A, Mirzaie D.N, Seyyednejad S.M , Zadkarami M.R , Amirzargar A. (2007). Spasmolytic Effect of ' *Petroselinum crispum* ' (parsley) on Rat s Ileum at Different Calcium Chlorid Cncentration. Pakistan Journal of Biological Sciences. 10(22), 4036-4042

Morel N , Paul Hardy J, Godfraind T. (1987). Histamine-operated calcium channels in intestinal smooth muscle of the guinea-pig . European Journal of Pharmacology. 135 , 69-75

Parsons me, (1977). The antagonism of histamine H2 receptors in vitro and in vivo whit particular refrence tonthe action of cimetidine .journal of rhiaiolog .12-23

Sanders K M. (2001). Signal Transduction in Smooth Muscle Invited Review: Mechanisms of calcium handling in smooth muscles. American Physiological Society. 91, 1438-1449

Savary F, Moazedi AA, Gharibnaseri MK, Zadkarami MR. (2015). The role of nitric oxide and opioid receptors in antispasmodic activity of *Petroselinum crispum* (parsley) seed extract on rat ileum. Journal of Kashan University of Medical Sciences. 18 (6) 531-538(Persian)

Shahid M, Tripathi T, Sobia F, Moin Sh, Siddiqui M ,Ali Khan R. (2009). Histamine, Histamine Receptors, and their Role in Immunomodulation: An Updated Systematic Review. The Open Immunology Journal. (2) ,9-41

Singh SH , . Mandal M B .(2013) . in vitro study of acetylcholine and histamine induced contractions in colon and rectum of adult and neonate rats. Indian journal of Physiology Pharmacology . 57(2)

Smolinska S , Jutel M , Crameri R , Mahony L. O . (2014) . Histamine and gut mucosal immune regulation . Euranope journal of Allergy and clinical immunology . 69, 273-281.

Wang Y, Jiang Y, , Ikeda J, Tian T, Sato A, Ohtsu H , Morii E .(2014). Roles of histamine on the expression of aldehyde dehydrogenase 1 in endometrioid adenocarcinoma cell line . Cancer Medicine . 10,102

Wilson D P, Sutherland C, Walsh M P .(2002.).Ca2_ Activation of Smooth Muscle Contraction. Journal Of Biological Chemistry. 277(3)2186-219

Yamanaka K. Kitamura K. (1987). Electrophysiological and mechanical characteristics of histamine receptors in smooth muscls cells of the guniea pig ileum. European Journal of Pharmacology.144,9-37

Yao Lin C, -Jiao Bai D, Yuan-Y H, Wang K, -Liang Yang G, -Bai H M, -Qing Wu Z, Li Y. (2004). Perioperative cimetidine administration promotes peripheral blood lymphocytes and tumor infiltrating lymphocytes in patients with gastrointestinal cancer: Results of a randomized controlled clinical trial . World Journal Gastroenterology . 10(1),136-142

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین مقاله نویسی IEEE و ISI ویژه فنی و مهندسی